

TAHÁKY

Dějepis - středověk

Taháky

Dějepis - středověk

Copyright:

Autor: Fejk Fejkal

Vydal: Martin Kolářek – E-knihy jedou

2015

ISBN:

978-80-7512-115-8 (ePub)

978-80-7512-116-5 (mobipocket)

978-80-7512-117-2 (pdf)

Úvodem (i když ho nikdo nebude číst)

Školní výuka dějepisu je zločin proti vzdělání. Místo toho, aby vám podali fascinující informace, které budete hltat (a že historie umí být fascinující), nacpou vám hromadu dat, uspořádaných do souvislého streamu nikdy nekončící nudy. A protože vědí, že je to nuda, donutí vás se to našprtat kvůli písémce.

Nakonec všechno zapomenete. A právem. Koho zajímá, kdo nastoupil po knížeti Bořivojovi? Nejspíš řádká jiná nula!

Jediný důvod, proč se to někdo šprtá, je, že není lehké vytvořit tahák, co učitel/ka nenajde.

Nemluvě o tom, že už výroba taháku na takhle debilní téma je ztráta času, který by se dal strávit něčím užitečnějším. Například šťouráním v nose.

A právě tady přicházejí Taháky. Je to soubor malých lístečků formátu A6, obsahujících zásadní data a informace k jednotlivým probíraným tématům. Každý tahák si vytisknete a snadno skryjete v kapse, pod lavicí nebo na pleši kantora. Taháky fungují i jako e-kniha v mobilu.

Podvádění ještě nikdy nebylo tak cool!

Váš přítel v nesnázích,

Fejk Fejkal.

Středověk (476 – 1492)

-476-Konec Západořímské říše

Raný (do r.1200)

Vrcholný (do r.1400)

Pozdní (do r.1492)

-1492-Objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem

Raný středověk

Románsko-germánský okruh

Západní a střední Evropa, část Jižní

Slovansko-byzantský okruh

Byzantská říše (Řecko, Turecko, Balkán, vých. Evropa)

Islámský okruh

Španělsko, Portugalsko, ostrovy ve Střed. moři, jih Itálie

Románsko-germánský okruh

-Stěhování národů (důvod: tlak Hunů z Asie)

-476 - Germ. velitel **Odoaker** sesazuje záp.řím. císaře

-Do Francie Frankové --> Francká říše

-Do Špan./Port. Vizigóti, do Itálie Ostrogóti

-Do Británie Anglové, Sasové a Jutové – 7 království
(Původní Keltské obyvatelstvo do Skotska a Walesu)

-Langobardi do sev. Itálie

Co si zapamatovat

-Že se to v Evropě mlelo, všichni se někam cpali a nutili tím ostatní, aby se cpali zase jinam.

-Že král Artuš neuspěl a jeho království bylo po jeho smrti smeteno nenáviděnými Sasy. Ačkoliv možná neexistoval, takže mu to bylo jedno.

-Středověk začíná, když Římané přestávají zotročovat celý známý svět, a končí, když je objevena Amerika a Evropané můžou začít zotročovat Nový svět. Mezi tím nebylo co zotročovat, asi proto se tedy středověku říká „Doba temna“.

Francká říše

- Zakladatelem **Merovech** – dynastie Merovejců
- 500 – **Chlodvík** přijímá křesťanství
- 25. října 732 – Bitva u Poitiers - majordom **Karel Martel** zastavuje postup Arabů
- 747 - majordom **Pipin III.** (zvaný krátký) přebírá vládu

- 768-814** - **Karel I. Veliký** – školy, umění, architektura --> „**Karolínská renesance**“
- Vojenské úspěchy, zdvojnásobil území
- Zakladatel feudalismu
- 800** - **korunován na císaře**

- Po smrti Karla Velikého úpadek říše
- 843 - **Verdunská smlouva** - říše na 3 části (3 vnuci Karla I. – Ludvík II. Němec, Karel II. Holý a Lothar I.)

Feudalismus

- Feudum/léno-půda (panovník vlastnil půdu)
- Panovník propůjčoval léno vazalům
- Vazal/leník - Držitel propůjčeného léna
- Vazalem šlechtic nebo církev
- Vazal povinnost vojensky pomoci panovníkovi
- Nevolníci pracují na léně svého pána, výměnou za ochranu

- Struktura: 1.panovník 2.vyšší šlechta 3.nižší šl. 4.nevolníci

Co si zapamatovat

-Karel Martel není Karel Veliký. Oba porazili Araby, ale tím podobnost končí.

-Karolinská renesance nemá nic společného s renesancí, je to jen debilní název.

-Karel Veliký byl první císař „Říše římské“. Název je poněkud zavádějící, protože tato říše neměla nic společného s Římem.

Později byla kvůli odlišení přejmenována na Svatou Říši Římskou národa Německého. To byl název ještě horší, protože toto volné uskupení vzájemně válčících států nejen, že nemělo nic společného s Římem, ale nebylo už ani říší a bylo na něm pramálo svatého. Kromě toho žádný Německý národ v té době neexistoval.

BYZANSKÁ ŘÍŠE

-**Východořímská říše**, vzniká rozpadem Římské říše **r.476**

-Název – osada Byzantion (Konstantinopol – Cařihrad – Istanbul)

-**6. století** – největší rozmach

-529 - Justiniánův zákoník – císař **Justinián I.** se stává neomezeným vládcem

-**Cézaropapismus** - světská i duchovní hlava státu

-532 – Povstání Niká (=zvítězíš) – Justinián ho potlačil

-Justinián dobývá většinu Itálie, část severní Afriky

-Univerzity, vzdělanost

-Konstantinopol, Soluň, Alexandrie – největší města světa

-Chrám Hagia Sofia

-Po smrti Justiniana úpadek

-**7. století** – Slované se tlačí na Balkán, Arabové z jihu, Peršané z východu

-**10.-12.st.** - Turci z východu

-**1054** – **Velké schizma** – rozpad křesťanské církve na západní (katolická) a východní (pravoslavná)

-**Nicejské vyznání** (krédo) – hlavní důvod rozpadu – západní kněží stavějí Syna na úroveň Otce.

-**1453** - **Byzantská říše zaniká** – Turci dobývají Cařihrad

Co si zapamatovat

-Justinián I. Po něm už se Byzanc jen rozpadala.

-Cézaropapismus. Pomůže vám to pochopit, proč Putin tak nemá rád Pussy Riot.

-Církev se rozpadla na základně jediného slova v **krédu**. Tehdejší církevní preláti byli zřejmě pěkní kredéni.

-Letopočet 1453 se někdy používá jako konec středověku. Je to na vás. Buď jste optimisti a středověk je pro vás vymezen vznikem Byzance (476) a objevením Ameriky (1492), nebo jste pesimisti a dáte přednost Zániku Říše římské (476) a Zániku Byzance (1492).

A nebo jste Mongol a středověk pro vás začíná postavením první jurty (někdy kolem oběda) a končí spálením poslední jurty (co je to datum?).

Slované

-Původ mezi řekami **Vislou a Dněprem**

-**5.-6. st.** - Slované migrují do střední Evropy

Jižní Slované

-1. slovanský stát – **Srbsko**, následuje **Chorvatsko**

-**Bulharsko** – původně slovanské kmeny, v 8.st. přicházejí turko-tatarské kmeny (Asiati), smísí se se Slovany

Západní Slované

-Předchůdci **Čechů, Slováků, Poláků**

-Východní Německo (lužičtí Srbové)

-Jméno Berlín je ze slovanského jazyka = brod

Východní Slované

-Předkové **Rusů a Ukrajinců**

-Neměli stát, pouze kmeny

-9. století - Vikingové zakládají **Kyjev a Novgorod**, Slované poddaní.

-862 - **Rurik** – první náčelník (=dynastie Rurikovců)

-**882** - **Oleg** - dobývá Kyjev a vytváří spolek kmenů –

Kyjevskou Rus

-988 – **Vladimír Veliký** přijímá křesťanství (pravoslavné)

-**1240** – **Kyjevská Rus zaniká** vpádem Mongolů

Co si zapamatovat

-Češi jsou západní Slované. Hodí se znát rozdíl, obzvlášť když se vás zeptají v zahraničí, jestli jste volili Putina.

-Možná ty Mongoly.

Islámský kulturní okruh

-**570** – narozen Mohamed

-610 – Mohamedovi se zjevuje archanděl Gabriel --> Mohamed se stává prorokem

-**Korán** = hlavní kniha Islámu – navazuje na Starý a Nový zákon

-**Alláh** = jediný Bůh

-**Kristus** = jedním z proroků

-**Ajatolláh** = biskup, **Imám** = papež

-**622** – **Mohamed prchá z Mekky do Mediny** - počátek islámského kalendáře

-622-623 – **Medinská ústava** – tolerance židů a křesťanů, pokud platí daně

-624 – Dobytí Mekky, obranná válka se mění v dobytvačnou

-**632** – **Mohamed umírá**

-661 – Rozkol mezi **Šíity a Sunnity** (Sunnité = 90%)

-Sunna = tradice, interpretace koránu

-Šíité – Imám musí doložit svůj původ k dceři Mohameda a jejímu manželovi

-**732** – **Porážka v bitvě u Poitiers** zastavuje invazi do Evropy

Co si zapamatovat

-Že existují nějakí Sunnité a Šíité. Ono se to hodí, když řešíte dnešní vztahy na Blízkém východě. A než se jim budete smát, že se rozdělili kvůli tomu, jestli má vládnout bratranec nebo manžel dcery, vzpomeňte si, na základě jaké kraviny se rozpadlo křesťanství.

-Mohamed původně vedl, v souladu se svým Koránem, pouze válku obrannou. Jen se to pak jaksi... zvirtlo. Tehdy asi vzniklo rčení, že nejlepší obranou je útok. Masivní.

Sámová říše

- 6.století** - příchod Slovanů na území Čech a Moravy
- Jediné informace máme z **Fredegarovy** kroniky
- 623** – sjednocení kmenů proti Avarům
- Náčelníkem kmenového svazu franský kupec **Sámo**
- 631 - bitva u **Wogastisburgu** – vítězství nad franským králem Dagobertem I.
- 658(9)** – **Sámo umírá**
- Následuje rozpad říše kvůli nástupnictví

Velká Morava

- 9.stol. - 2 kmenové svazy – Moravské a Nitranské
- 831 - Mojmir přijímá křesťanství (západní)
- 833** - **Mojmír** (Morava) vyhání Pribinu (Nitra), Nitranské knížectví připojeno --> **vznik Velké Moravy**

- 846–870 – kníže **Rastislav**
- 863 - **Cyrlometodějská misie** (pravoslavná)

- 870 – kníže **Svatopluk I.** na trůně
- Vyhání žáky Cyrila a Metoděje, **příklon ke katolicismu**
- Územní expanze, **připojení Čech**

- 894–906 - **Mojmír II.**
- Održeni Čech a Lužice**
- 907** - Maďarské výboje --> **zánik Velké Moravy**